

ગૌણ સેવા પસંદગી મંડળ (GSSSB) આયોજિત સંયુક્ત સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા (CCE) ગ્રુપ-A મુખ્ય પરીક્ષા માટે

નવી પરીક્ષા પદ્ધતિ મુજબ

યુનિટી - પેપરસેટ CCE ગ્રુપ - A

પ્રશ્નપત્ર-3 : સામાન્ય અભ્યાસ (વર્ણનાત્મક)

UNITY PAPERSET • CCE MAINS • GENERAL STUDIES

25

ઉત્તર સહિત પ્રશ્નપત્રો

01

માસ્ટર પેપર

05

પ્રેક્ટિસ પ્રશ્નપત્રો

તૈયારી
માર્ગદર્શન

UNITY
PUBLICATION

લેખન અને સંપાદન

માધવ ધોળકિયા

ગૌણ સેવા પસંદગી મંડળની નવી પરીક્ષા પદ્ધતિ મુજબ
વર્ણનાત્મક ઉત્તરલેખન માટે આદર્શ ઉત્તર સહિતનું પરીક્ષાલક્ષી પેપરસેટ

યુનિટી પેપરસેટ

CCE મુખ્ય પરીક્ષા • સામાન્ય અભ્યાસ

UNITY PAPERSET – CCE MAINS • GENERAL STUDIES

ગૌણ સેવા પસંદગી મંડળ (GSSSB) આયોજિત
સંયુક્ત સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા (CCE) – ગ્રુપ-A મુખ્ય પરીક્ષા
પ્રશ્નપત્ર-3 : સામાન્ય અભ્યાસ (150 ગુણ)
25 ઉત્તર સહિત પેપર • 5 પ્રેક્ટિસ પેપર • માસ્ટર પેપર

Unity Publication and Educational Services

Mo. : 99742 43799

Website : www.unitypublication.org

વાંચ્યું છે, હવે લખતાં શીખો

નવી પેટર્નનાં 25 પ્રશ્નપત્રો, જવાબો પરીક્ષામાં લખાય એ રીતે.

25

ઉકેલેલાં પ્રશ્નપત્રો

1,736

પ્રશ્નો

31

કેસ સ્ટડી

360

પાનાં

- ✓ દરેક પેપરમાં **તમામ 9 વિષયો**માંથી પ્રશ્નોનો સમાવેશ
- ✓ પેપર સ્ટાઇલ મુજબ 1, 2, 3 અને 5 માર્કના પ્રશ્નો, **તેમની શબ્દમર્યાદામાં**
- ✓ કોષ્ટક, ચાર્ટ, ફ્લોચાર્ટ, ગુજરાત અને ભારતના નકશા - **પરીક્ષામાં દોરી શકાય** તેવું વ્યવહારુ પ્રેઝન્ટેશન
- ✓ ગુજરાતમાં એકમાત્ર: **ઓક્ટોબર 2026 સુધીના** ગુજરાત અને ભારતના કરંટ અફેર્સ ધરાવતો પેપરસેટ, ગુજરાતના મુદ્દાઓ પર સવિશેષ ભાર
- ✓ **કોઈ રિપીટ પ્રશ્ન નહીં** - તમામ પ્રશ્નો તૈયારીમાં મદદરૂપ થાય તેવા
- ✓ તૈયારી માટે માર્ગદર્શન - **લેખનકળા અને સમય આયોજન** જેવા મુદ્દાઓનું વિસ્તૃત વિવરણ
- ✓ **વ્યાકરણ અને ભાષાની ભૂલો વગર** - સરળ, સ્પષ્ટ ભાષા, જે સીધી પરીક્ષામાં લખવામાં મદદરૂપ બને

અંતમાં માસ્ટર પેપર

પરીક્ષામાં કેવી રીતે લખી શકાય તેનું લાઇવ ઉદાહરણ
(ગુજરાતમાં પ્રથમ વાર)

5 પ્રેક્ટિસ પેપર

જાતે લખી શકાય તેવી લખવાની જગ્યા સહિત

પરીક્ષા પહેલાં પરીક્ષાની સચોટ તૈયારી

સંપાદકની કલમે...

પ્રિય વાચક મિત્રો,

ગૌણ સેવા પસંદગી મંડળ દ્વારા લેવાતી સંયુક્ત સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા (CCE) ગ્રુપ-A ની મુખ્ય પરીક્ષામાં પ્રશ્નપત્ર-3 સામાન્ય અભ્યાસ વર્ણનાત્મક સ્વરૂપનું છે. આ પરીક્ષાની તૈયારી કરતા ઉમેદવારો માટે સરળ ગુજરાતી ભાષામાં, નવી પરીક્ષા પદ્ધતિ મુજબ તૈયાર કરેલું "યુનિટી પેપરસેટ" આપના સમક્ષ રજૂ કરતાં આનંદની લાગણી અનુભવું છું.

વર્ગખંડમાં વિદ્યાર્થીઓ સાથે કામ કરતાં મેં વારંવાર જોયું છે કે ઉમેદવાર પાસે માહિતી હોય છે, પરંતુ તેને નિયત શબ્દમર્યાદામાં, નિયત સમયમાં અને મુદ્દાસર રીતે લખવામાં તે પાછો પડે છે. વર્ણનાત્મક પરીક્ષામાં માત્ર વાંચન પૂરતું નથી, લખવાનો મહાવરો એટલો જ જરૂરી છે. આ જરૂરિયાતને ધ્યાનમાં રાખીને આ પુસ્તક પ્રશ્નબેંક સ્વરૂપે નહીં, પરંતુ સંપૂર્ણ પ્રશ્નપત્રના સ્વરૂપે તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે, જેથી ઉમેદવાર ઘરે બેઠાં જ પરીક્ષા જેવો અનુભવ મેળવી શકે.

આ પુસ્તકમાં ગૌણ સેવા પસંદગી મંડળે જાહેર કરેલા માળખા મુજબ 56 પ્રશ્નો અને 150 માર્ક્સનાં કુલ 25 ઉત્તર સહિતનાં પ્રશ્નપત્રો આપ્યાં છે. દરેક પ્રશ્નપત્રમાં અભ્યાસક્રમના તમામ નવ વિષયો – ભારતનો ઇતિહાસ, સાંસ્કૃતિક વારસો, ભૂગોળ, વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી, વર્તમાન પ્રવાહો, ભારતીય રાજ્યવ્યવસ્થા અને બંધારણ, લોકપ્રશાસન અને શાસન, જાહેર સેવામાં શિસ્ત (કેસ સ્ટડી સહિત) તથા ભારતીય અર્થતંત્ર અને આયોજન – ને નિયત માર્ક્સના પ્રમાણમાં આવરી લીધા છે. 1, 2, 3 અને 5 માર્ક્સના પ્રશ્નોના ઉત્તર નિયત શબ્દમર્યાદામાં લખ્યા છે અને જરૂર મુજબ કોષ્ટક, ફ્લોચાર્ટ, આકૃતિ તથા નકશાનો ઉપયોગ કર્યો છે, જેથી ઉત્તર કેવી રીતે રજૂ કરવો તેનો ખ્યાલ આવે.

પ્રશ્નપત્રો પછી પરીક્ષાની ઉત્તરવહી જેવા સ્વરૂપમાં હસ્તલિખિત આદર્શ ઉત્તર ધરાવતું "માસ્ટર પેપર" આપ્યું છે. ત્યાર બાદ ઉત્તર લખવાની જગ્યા સાથેનાં 5 પ્રેક્ટિસ પ્રશ્નપત્રો આપ્યાં છે, જે ઉમેદવારે ઘડિયાળ સામે રાખીને જાતે લખવાનાં છે. પુસ્તકની શરૂઆતમાં "તૈયારી કેવી રીતે કરવી?" વિભાગમાં સમયનું આયોજન, શબ્દમર્યાદા, પ્રભાવી શબ્દો અને કેસ સ્ટડી લખવાની રીત ટૂંકમાં સમજાવી છે. ઉમેદવારને વિનંતી છે કે પ્રશ્નપત્રો લખતાં પહેલાં આ વિભાગ એક વાર ધ્યાનથી વાંચે.

વર્તમાન પ્રવાહોના પ્રશ્નોમાં ગુજરાતને પ્રાથમિકતા આપીને ઓક્ટોબર 2026 સુધીની માહિતીનો સમાવેશ કર્યો છે. હકીકતલક્ષી માહિતીને ઉત્તરમાં રેખાંકિત કરી છે, જેથી પુનરાવર્તન ઝડપથી થઈ શકે. એક જ પ્રશ્ન વારંવાર ન આવે અને ગત વર્ષોના પ્રશ્નોનું પુનરાવર્તન ઓછામાં ઓછું રહે તેની કાળજી રાખી છે, જેથી ઉમેદવારને દરેક પ્રશ્નપત્રમાં કંઈક નવું શીખવા મળે.

GSSSB CCE મુખ્ય પરીક્ષા : પ્રશ્નપત્ર-3 સામાન્ય અભ્યાસ

અનુક્રમણિકા

30

પ્રશ્નપત્રો

ક્રમ	વિગત	પાના નં.
1	તૈયારી માર્ગદર્શન: મુખ્ય પરીક્ષાના ઉત્તરો કેવી રીતે લખવા?	2
2	પ્રશ્નપત્ર - 1 (ઉત્તર સહિત)	10
3	પ્રશ્નપત્ર - 2 (ઉત્તર સહિત)	19
4	પ્રશ્નપત્ર - 3 (ઉત્તર સહિત)	28
5	પ્રશ્નપત્ર - 4 (ઉત્તર સહિત)	37
6	પ્રશ્નપત્ર - 5 (ઉત્તર સહિત)	46
7	પ્રશ્નપત્ર - 6 (ઉત્તર સહિત)	55
8	પ્રશ્નપત્ર - 7 (ઉત્તર સહિત)	64
9	પ્રશ્નપત્ર - 8 (ઉત્તર સહિત)	73
10	પ્રશ્નપત્ર - 9 (ઉત્તર સહિત)	82
11	પ્રશ્નપત્ર - 10 (ઉત્તર સહિત)	91
12	પ્રશ્નપત્ર - 11 (ઉત્તર સહિત)	100
13	પ્રશ્નપત્ર - 12 (ઉત્તર સહિત)	109
14	પ્રશ્નપત્ર - 13 (ઉત્તર સહિત)	117
15	પ્રશ્નપત્ર - 14 (ઉત્તર સહિત)	126
16	પ્રશ્નપત્ર - 15 (ઉત્તર સહિત)	135
17	પ્રશ્નપત્ર - 16 (ઉત્તર સહિત)	144
18	પ્રશ્નપત્ર - 17 (ઉત્તર સહિત)	153
19	પ્રશ્નપત્ર - 18 (ઉત્તર સહિત)	161
20	પ્રશ્નપત્ર - 19 (ઉત્તર સહિત)	170
21	પ્રશ્નપત્ર - 20 (ઉત્તર સહિત)	179
22	પ્રશ્નપત્ર - 21 (ઉત્તર સહિત)	188
23	પ્રશ્નપત્ર - 22 (ઉત્તર સહિત)	197
24	પ્રશ્નપત્ર - 23 (ઉત્તર સહિત)	206
25	પ્રશ્નપત્ર - 24 (ઉત્તર સહિત)	215
26	પ્રશ્નપત્ર - 25 (ઉત્તર સહિત)	224
27	માસ્ટર પેપર	233
28	પ્રેક્ટિસ પ્રશ્નપત્ર - 1 (જાતે લખવા માટે)	250
29	પ્રેક્ટિસ પ્રશ્નપત્ર - 2 (જાતે લખવા માટે)	271
30	પ્રેક્ટિસ પ્રશ્નપત્ર - 3 (જાતે લખવા માટે)	292
31	પ્રેક્ટિસ પ્રશ્નપત્ર - 4 (જાતે લખવા માટે)	313
32	પ્રેક્ટિસ પ્રશ્નપત્ર - 5 (જાતે લખવા માટે)	334

વિદ્યાર્થી મિત્રો માટે

મુખ્ય પરીક્ષાના ઉત્તરો કેવી રીતે લખવા?

તૈયારી

મિત્રો, મુખ્ય પરીક્ષામાં માત્ર જાણવું પૂરતું નથી; જે જાણો છો તે સમયમાં, શબ્દમર્યાદામાં અને સુઘડ રીતે લખવું પડે છે. પ્રશ્નપત્ર 3 (સામાન્ય અભ્યાસ)માં કુલ 56 પ્રશ્નો, 150 માર્ક્સ અને 3 કલાક મળે છે. એટલે દરેક મિનિટ કીમતી છે. આ પાનાંમાં મેં વર્ગખંડમાં વારંવાર સમજાવેલી વાતો ટૂંકમાં મૂકી છે. પુસ્તકના પ્રશ્નો લખતાં પહેલાં આ પાનાં એક વાર ધ્યાનથી વાંચજો અને પરીક્ષાના આગલા દિવસે ફરી એક વાર જોઈ લેજો.

માર્ક્સ	પ્રશ્નો	શબ્દમર્યાદા	કુલ માર્ક્સ
1	10	10-20 શબ્દો	10
2	10	20-30 શબ્દો	20
3	30	30-50 શબ્દો	90
5	6	આશરે 100 શબ્દો	30

જુઓ, કુલ 150માંથી 90 માર્ક્સ ફક્ત 3 માર્ક્સના પ્રશ્નોના છે. એટલે આ પરીક્ષા લાંબા નિબંધની નહીં, પણ ટૂંકા, ચોક્કસ અને મુદ્દાસર ઉત્તરોની છે.

1. પ્રશ્નનો ક્રિયાપદ વાંચો

મિત્રો, પ્રશ્નનો છેલ્લો શબ્દ જ કહે છે કે પરીક્ષક તમારી પાસેથી શું ઇચ્છે છે. એક જ વિષય પર "જણાવો" અને "વિવેચન કરો" - બંનેના ઉત્તર જુદા હોય છે. પ્રશ્ન વાંચતાં જ ક્રિયાપદની નીચે પેનથી નાની લીટી કરી દો.

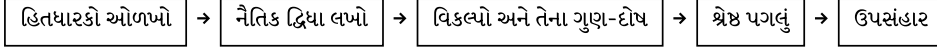
ક્રિયાપદ	પરીક્ષક શું ઇચ્છે છે?	ઉદાહરણ
ટૂંકમાં જણાવો	સીધી હકીકત, મુદ્દાસર; વિશ્લેષણ નહીં	ગુજરાતનાં મુખ્ય બંદરો જણાવો.
ચર્ચા કરો	વિવિધ પાસાં: કારણ, અસર, પક્ષ-વિપક્ષ અને ઉપસંહાર	ગ્રામીણ સ્થળાંતરનાં કારણો અને અસરોની ચર્ચા કરો.
સમીક્ષા કરો	સિદ્ધિઓ અને મર્યાદાઓ તપાસીને અંતે મૂલ્યાંકન	સ્વચ્છ ભારત મિશનની સમીક્ષા કરો.
તફાવત સમજાવો	સમાન આધાર પર સરખામણી, શક્ય હોય તો કોષ્ટક	પ્રત્યક્ષ અને પરોક્ષ કર વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.
વિવેચન કરો	ગુણ અને દોષ બંને, પુરાવા સાથે, અને કારણો આપીને પોતાનો અભિપ્રાય	એક રાષ્ટ્ર, એક ચૂંટણીના વિચારનું વિવેચન કરો.

ચાલો એક ઉદાહરણ જોઈએ. "સ્વચ્છ ભારત મિશનની સમીક્ષા કરો" - અહીં ફક્ત યોજનાની જોગવાઈઓ લખશો તો અડધા માર્ક્સ જશે. પહેલાં સિદ્ધિઓ (શૌચાલય નિર્માણ, જનજાગૃતિ), પછી મર્યાદાઓ (શૌચાલયોનો સતત ઉપયોગ, ઘન કચરાનું વ્યવસ્થાપન) અને છેલ્લે એક વાક્યનું મૂલ્યાંકન લખો. યાદ રાખજો, વિવેચનનો અર્થ માત્ર ટીકા નથી; સંતુલિત દૃષ્ટિ જ વિવેચન છે.

એક વાત ખાસ ધ્યાનમાં રાખજો: પ્રશ્નમાં બે ભાગ હોય, જેમ કે "કારણો અને ઉપાયો", તો બંને ભાગને લગભગ સરખી જગ્યા આપો. એક ભાગ છૂટી જાય તો ઉત્તર ગમે તેટલો સારો હોય, અડધા માર્ક્સ જ મળે.

2. શબ્દમર્યાદા કેવી રીતે જાળવવી

મિત્રો, વધારે લખવાથી વધારે માર્ક્સ મળતા નથી. મર્યાદા કરતાં લાંબો ઉત્તર સમય ખાઈ જાય છે અને છેલ્લા પ્રશ્નો છૂટી જાય છે. બીજી બાજુ, ખૂબ ટૂંકો ઉત્તર અધૂરો લાગે છે. દરેક માર્ક્સના પ્રશ્ન માટે માળખું પહેલેથી નક્કી રાખો.

ઉદાહરણ: તમે અધિકારી છો અને એક વરિષ્ઠ અધિકારી કોઈ ઓછી લાયક પેઢીને ટેન્ડર આપવા દબાણ કરે છે. અહીં હિતધારકો – તમે, વરિષ્ઠ અધિકારી, બીજી પેઢીઓ અને જનતા. દ્વિધા – ઉપરીના હુકમનું પાલન વિરુદ્ધ સત્યનિષ્ઠા. વિકલ્પો – દબાણ સ્વીકારવું, સીધો ઇનકાર કરવો, કે નિયમો લેખિતમાં રજૂ કરી પારદર્શક પ્રક્રિયા અપનાવવી. શ્રેષ્ઠ પગલું ત્રીજું, કારણ કે તે નિયમ, જાહેર હિત અને સંબંધ ત્રણેયને સાચવે છે. યાદ રાખજો, કેસ સ્ટડીમાં ઉપદેશ નહીં, વ્યાવહારિક અને નિયમસર ઉકેલ લખો. ભાષા "હું આ કરીશ" જેવી પ્રથમ પુરુષમાં અને નિર્ણય સ્પષ્ટ દેખાય તેવી રાખો.

7.3 કલાકનું સમય આયોજન

મિત્રો, સરળ નિયમ યાદ રાખો: 1 માર્ક = આશરે 1 મિનિટ. 150 માર્ક્સ માટે 150 મિનિટ અને બાકીની 30 મિનિટ વાંચન, 5 માર્ક્સના પ્રશ્નો અને પુનરાવર્તન માટે.

ભાગ	પ્રશ્નો	સમય
પ્રશ્નપત્ર વાંચન અને પસંદગી	–	5 મિનિટ
1 માર્કના પ્રશ્નો	10	10 મિનિટ (પ્રશ્નદીઠ 1)
2 માર્ક્સના પ્રશ્નો	10	20 મિનિટ (પ્રશ્નદીઠ 2)
3 માર્ક્સના પ્રશ્નો	30	90 મિનિટ (પ્રશ્નદીઠ 3)
5 માર્ક્સના પ્રશ્નો	6	40 મિનિટ (પ્રશ્નદીઠ 6-7)
પુનરાવર્તન અને વધારાનો સમય	–	15 મિનિટ
કુલ	56	180 મિનિટ

ઘડિયાળ પર નજર રાખવા માટે નાનાં લક્ષ્યો રાખો: પહેલા કલાકમાં 1 અને 2 માર્ક્સના બધા પ્રશ્નો તથા 3 માર્ક્સના આશરે 10 પ્રશ્નો પૂરા થઈ જવા જોઈએ. બીજા કલાકના અંતે 3 માર્ક્સના બધા પ્રશ્નો પૂરા હોવા જોઈએ. કોઈ પ્રશ્ન અટકે તો તેનો નંબર ગોળ કરીને આગળ વધો; પાછા આવવાનો સમય રાખેલો જ છે.

8. પરીક્ષામાં શાંત કેવી રીતે રહેવું

મિત્રો, ગભરાટ જ્ઞાનને ઢાંકી દે છે. શાંત મન જ યાદ રાખેલું બહાર લાવે છે. આ નાની વાતો અજમાવજો:

- આગલી રાત્રે નવું વાંચન નહીં; ફક્ત રિવિઝન કરો અને પૂરતી ઊંઘ લો.
- પરીક્ષા કેન્દ્ર પર વહેલા પહોંચો. પ્રવેશપત્ર, ઓળખપત્ર અને બે-ત્રણ ચાલતી પેન આગલા દિવસે જ તૈયાર રાખો.
- પ્રશ્નપત્ર હાથમાં આવે ત્યારે ત્રણ વાર ધીમો ઊંડો શ્વાસ લો અને છોડો.
- સૌથી સરળ પ્રશ્નથી શરૂઆત કરો; પહેલા બે-ત્રણ સારા ઉત્તરો આત્મવિશ્વાસ વધારે છે.
- કોઈ પ્રશ્ન ન આવડે તો ગભરાશો નહીં. વિષયની મૂળભૂત સમજથી બે-ત્રણ સાચાં વાક્યો લખો; કોરો પ્રશ્ન શૂન્ય જ આપે છે.
- બાજુવાળા કેટલું લખે છે તે ન જુઓ. તમારી ગતિ અને તમારું આયોજન જ તમારું હથિયાર છે.
- હાથ થાકે તો પેન મૂકીને દસ સેકન્ડ આંગળીઓ ખોલ-બંધ કરો.
- પાણીની બોટલ સાથે રાખો અને વચ્ચે એક-બે ઘૂંટ પીઓ.

9. છેલ્લી 5 મિનિટની ચેકલિસ્ટ

યાદ રાખજો, છેલ્લી 5 મિનિટ નવો ઉત્તર લખવા માટે નહીં, પણ માર્ક્સ બચાવવા માટે છે.

શરૂથી છેલ્લે સુધી આખું પેપર

કેમો તરીકે – પ્રશ્નપત્ર 9

આખું પ્રશ્નપત્ર આપ્યું છે, જેથી પુસ્તક કેવું છે એ તમે જાતે પારખી શકો.

શું ધ્યાનથી જોજો

- ✓ પ્ર. 6: નોબેલ શાંતિ પુરસ્કાર 2026, નવી પિલ્લે.
- ✓ પ્ર. 15: MIRV ટેકનોલોજી અને મે 2026નું પરીક્ષણ.
- ✓ પ્ર. 37: અમદાવાદને ઓલિમ્પિક માટે તૈયાર કરવા બજેટ 2026-27માં શું છે.
- ✓ પ્ર. 38, 53: સિંધુ જળ સંધિ સ્થગિત (એપ્રિલ 2025) અને ભારત-UK CETA.
- ✓ પ્ર. 43: અવિશ્વાસ પ્રસ્તાવ અને સ્થગન પ્રસ્તાવ, કોષ્ટકમાં.
- ✓ પ્ર. 56: કેસ સ્ટડી. તમે નાયબ મામલતદાર (પુરવઠા) છો.

મારી એક વિનંતી છે. પેપર ઉપર-ઉપરથી ન જોતા, શાંતિથી આખું વાંચજો.
બાકીનાં 24 પેપર પણ આટલી જ મહેનતથી તૈયાર કર્યા છે.

– માધવ ધોળકિયા

સામાન્ય અભ્યાસ (પ્રશ્નપત્ર-3) - સમય: 3 કલાક - ઉત્તર સહિત

પ્રશ્નપત્ર - 9**150**

કુલ ગુણ

વિભાગ - ક : 1 ગુણના પ્રશ્નો ઉત્તર: 10-20 શબ્દો**પ્ર. 1 'ત્રિપક્ષીય સંઘર્ષ' કયા ત્રણ વંશો વચ્ચે અને શા માટે થયો હતો? [1]****ઉત્તર:** કનોજ પર પ્રભુત્વ મેળવવા માટે ગુર્જર-પ્રતિહાર, પાલ અને રાષ્ટ્રકૂટ વંશો વચ્ચે આ લાંબો સંઘર્ષ થયો હતો.**પ્ર. 2 'સાડેલી' કળા ગુજરાતના કયા શહેર સાથે સંકળાયેલી છે? [1]****ઉત્તર:** 'સાડેલી' લાકડા પર ભૌમિતિક ભાતમાં લાકડા, હાડકાં અને ધાતુના ભારીક ટુકડા જડવાની કળા છે, જે સુરત શહેર સાથે સંકળાયેલી છે.**પ્ર. 3 ગુજરાતના કયા વિસ્તારને 'ગુજરાતનું ચેરાપુંજી' કહે છે? [1]****ઉત્તર:** વલસાડ જિલ્લાના કપરાડા વિસ્તારમાં સહ્યાદ્રિની ટેકરીઓના અવરોધને કારણે ખૂબ ભારે વરસાદ પડે છે, તેથી તેને 'ગુજરાતનું ચેરાપુંજી' કહે છે.**પ્ર. 4 ભારતની ઊર્જા નીતિમાં 'કોલસા ગેસિફિકેશન' ટેકનોલોજી કેમ મહત્વની છે? [1]****ઉત્તર:** કોલસાને સિંગાસમાં ફેરવતી ટેકનોલોજી દહન કરતાં ઓછું પ્રદૂષણ કરે છે અને સ્થાનિક કોલસાથી આયાતી ગેસ, મિથેનોલ પરની નિર્ભરતા ઘટાડે છે.**પ્ર. 5 નોબેલ અર્થશાસ્ત્ર પુરસ્કાર 2025 કોને અને શા માટે મળ્યો? [1]****ઉત્તર:** જોએલ મોકિર, ફિલિપ આગિયો, પીટર હોવિટને નવીનતાથી થતી આર્થિક વૃદ્ધિ અને 'સર્જનાત્મક વિનાશ' સમજાવવા બદલ મળ્યો.**પ્ર. 6 શાંતિ માટેનું નોબેલ પારિતોષિક 2026 કોને મળ્યું? [1]****ઉત્તર:** દક્ષિણ આફ્રિકાનાં નવનીતમ (નવી) પિલ્લેને મળ્યું. તેઓ સંયુક્ત રાષ્ટ્રનાં ભૂતપૂર્વ માનવ અધિકાર હાઈ કમિશનર છે.**પ્ર. 7 રાજ્યપાલ તરીકે નિમણૂક માટે બંધારણમાં કઈ બે લાયકાતો દર્શાવેલી છે? [1]****ઉત્તર:** અનુચ્છેદ 157 મુજબ રાજ્યપાલ (1) ભારતનો નાગરિક હોવો જોઈએ અને (2) તેણે 35 વર્ષની ઉંમર પૂરી કરેલી હોવી જોઈએ.**પ્ર. 8 અસરકારક નીતિ અમલીકરણ માટે જરૂરી કોઈ ત્રણ ઘટકો જણાવો. [1]****ઉત્તર:** અસરકારક નીતિ અમલીકરણ માટે (1) સ્પષ્ટ ઉદ્દેશો, (2) પૂરતાં નાણાં સાથે કુશળ વહીવટી તંત્ર અને (3) વિભાગો વચ્ચે સંકલન જરૂરી છે.**પ્ર. 9 GSTની 'ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ' (ITC) પદ્ધતિ શું છે? [1]****ઉત્તર:** ખરીદી (ઇનપુટ) પર ચૂકવેલો GST વેચાણ પરના GSTમાંથી બાદ મળે તેવી પદ્ધતિ, જેથી કર પર કરની અસર દૂર થાય.**પ્ર. 10 કૃષિ ઉત્પાદનો માટે 'લઘુત્તમ ટેકાના ભાવ' (MSP)ની જાહેરાત કોણ કરે છે અને તેનો હેતુ શું છે? [1]****ઉત્તર:** કૃષિ ખર્ચ અને ભાવ પંચ (CACP)ની ભલામણથી કેન્દ્ર સરકાર MSP જાહેર કરે છે; હેતુ ભાવ ઘટાડા સામે ખેડૂતોને રક્ષણ આપવું.**વિભાગ - ખ : 2 ગુણના પ્રશ્નો ઉત્તર: 20-30 શબ્દો****પ્ર. 11 મૈત્રિકકાળનાં તામ્રપત્રોનું ઐતિહાસિક મહત્વ જણાવો. [2]****ઉત્તર:** મૈત્રિક રાજાઓએ બ્રાહ્મણો અને બૌદ્ધ વિહારોને આપેલાં ભૂમિદાન તામ્રપત્રો પર નોંધાયાં છે. તેમાંથી વંશાવળી, બિરુદો, ધાર્મિક વલણ, અધિકારીઓ અને ગામોની માહિતી મળે છે; તે આ યુગનો મુખ્ય સ્રોત છે.**પ્ર. 12 ગુજરાતની 'ગોદડી' કળા શું છે? [2]****ઉત્તર:** ગોદડી એ જૂનાં કપડાંના ટુકડા જોડીને હાથટાંકાથી બનાવાતી પરંપરાગત રજાઈ છે. મુખ્યત્વે સ્ત્રીઓ દ્વારા બનાવાતી આ કળા પુનઃઉપયોગ, સર્જનાત્મકતા અને કૌટુંબિક સ્મૃતિઓનું પ્રતીક છે, પરંતુ હવે લુપ્ત થવા લાગી છે.**પ્ર. 13 ગુજરાતમાં પવન ઊર્જાના વિકાસ માટેની ભૌગોલિક અનુકૂળતા અને મુખ્ય ક્ષેત્રો જણાવો. [2]****ઉત્તર:** લાંબો દરિયાકાંઠો, ખુલ્લો સપાટ પ્રદેશ અને ઝડપી પવનોને કારણે ગુજરાત પવન ઊર્જાની સ્થાપિત ક્ષમતામાં દેશમાં પ્રથમ છે. મુખ્ય ક્ષેત્રો: કચ્છ, દેવભૂમિ દ્વારકા (લાંબા), જામનગર, રાજકોટ.**પ્ર. 14 મહાકુંભ 2025 ક્યાં યોજાયો અને તે શા માટે વિશેષ હતો? [2]****ઉત્તર:** 13 જાન્યુઆરીથી 26 ફેબ્રુઆરી 2025 દરમિયાન પ્રયાગરાજમાં ત્રિવેણી સંગમ પર મહાકુંભ યોજાયો. આશરે 66 કરોડ શ્રદ્ધાળુઓની હાજરીથી તે વિશ્વનો સૌથી મોટો માનવ મેળાવડો બન્યો.

પ્ર. 15 MIRV ટેકનોલોજી શું છે? મે 2026ના પરીક્ષણ વિશે [2]
જણાવો.

ઉત્તર: MIRVમાં એક જ મિસાઇલ અનેક શસ્ત્રોને જુદાં જુદાં લક્ષ્યો પર મોકલી શકે છે. 8 મે, 2026ના રોજ ડૉ. એ.પી.જે. અબ્દુલ કલામ ટાપુ (ઓડિશા)થી MIRVવાળી અગ્નિ મિસાઇલનું સફળ પરીક્ષણ થયું.

પ્ર. 16 ઔદ્યોગિક આલ્કોહોલના નિયમન અંગે સર્વોચ્ચ અદાલતના [2]
2024ના ચુકાદાનું સંઘવાદ માટે શું મહત્વ છે?

ઉત્તર: ઓક્ટોબર 2024માં 9 ન્યાયાધીશોની બેન્ચે 8:1 બહુમતીથી ઠરાવ્યું કે રાજ્ય યાદીની પ્રવિષ્ટિ 8 હેઠળ ઔદ્યોગિક આલ્કોહોલનું નિયમન રાજ્યો કરી શકે. આથી રાજ્યોની કાયદાકીય અને મહેસૂલી સ્વાયત્તતા મજબૂત બની.

પ્ર. 17 સંસદ અને રાજ્ય વિધાનમંડળમાં 'ગણપૂર્તિ' એટલે શું? [2]

ઉત્તર: બેઠક કાયદેસર ચલાવવા જરૂરી સભ્યોની ન્યૂનતમ સંખ્યા. સંસદમાં તે કુલ સભ્યસંખ્યાના 1/10 (અનુચ્છેદ 100(3)) અને વિધાનમંડળમાં 1/10 અથવા 10 સભ્યો, જે વધુ હોય (અનુચ્છેદ 189(3)) છે.

પ્ર. 18 બ્રિસલબ્લોઅર કોને કહેવાય? તેનું રક્ષણ શા માટે જરૂરી છે? [2]

ઉત્તર: સંસ્થાની અંદરના ભણાચાર કે ગેરરીતિની માહિતી સક્ષમ સત્તાને આપનાર વ્યક્તિ બ્રિસલબ્લોઅર છે. બદલાની કાર્યવાહીથી રક્ષણ મળે તો જ લોકો ડર વિના ગેરરીતિ ઉજાગર કરે છે અને જવાબદારી વધે છે.

પ્ર. 19 ભારતના બંધારણ હેઠળ કેન્દ્ર અને રાજ્યો વચ્ચે કરવેરાની [2]
સત્તાઓ કેવી રીતે વહેંચવામાં આવી છે?

ઉત્તર: સાતમી અનુસૂચિ મુજબ સંઘ સૂચિના કરો (આવકવેરો, કસ્ટમ) કેન્દ્ર અને રાજ્ય સૂચિના કરો (જમીન મહેસૂલ, સ્ટેમ્પ ડ્યૂટી) રાજ્ય લાદે છે. GST માટે અનુચ્છેદ 246A બંનેને સત્તા આપે છે.

પ્ર. 20 ઉદ્યોગ ક્ષેત્રે 'ઉત્પાદન સંલગ્ન પ્રોત્સાહન' (PLI) યોજનાની [2]
ભૂમિકા સમજાવો.

ઉત્તર: 2020માં શરૂ PLI યોજના 14 ક્ષેત્રોમાં વધારાના ઉત્પાદન-વેચાણ પર પ્રોત્સાહન આપે છે. તે સ્થાનિક ઉત્પાદન, રોકાણ, નિકાસ અને રોજગારી વધારી આયાત-નિર્ભરતા ઘટાડે છે.

વિભાગ - ગ : 3 ગુણના પ્રશ્નો ઉત્તર: 30-50 શબ્દો

પ્ર. 21 ચોલ શાસકોની નૌકાશક્તિ અને દરિયાપારના વિજયોની ચર્ચા કરો. [3]

ઉત્તર: ચોલ શાસકોએ મજબૂત નૌકાદળ દ્વારા દરિયાપાર સત્તા વિસ્તારી.

- (1) **રાજરાજ પ્રથમ:** શ્રીલંકાનો ઉત્તર ભાગ અને માલદીવ ટાપુઓ જીત્યા.
 - (2) **રાજેન્દ્ર પ્રથમ:** ઇ.સ. 1025માં દક્ષિણ-પૂર્વ એશિયાના શ્રીવિજય રાજ્ય પર દરિયાઈ અભિયાન કર્યું.
 - (3) **વેપાર:** ચીન સાથે વેપારી દૂતમંડળો મોકલ્યાં.
- આથી બંગાળની ખાડી પર ચોલ પ્રભુત્વ સ્થપાયું.

પ્ર. 22 પલ્લવ સ્થાપત્યના વિકાસના તબક્કાઓ સમજાવો. [3]

ઉત્તર: પલ્લવોએ ખડક-કોતરણીથી બાંધકામવાળાં મંદિરો સુધીનો વિકાસ કર્યો.

મહેન્દ્રવર્મન પ્રથમ: ખડક કાપીને બનાવેલા મંડપો → નરસિંહવર્મન પ્રથમ (મામલ્લ): મહાબલિપુરમના એકાશ્મ રથો →
 નરસિંહવર્મન બીજો (રાજસિંહ): શોર મંદિર અને કાંચીનું કૈલાસનાથ મંદિર

આ શૈલીમાંથી દ્રવિડ મંદિર શૈલી વિકસી.

પ્ર. 23 બાદામીના ચાલુક્યોનું સ્થાપત્ય ક્ષેત્રે પ્રદાન જણાવો. [3]

ઉત્તર: ચાલુક્યોએ દક્ષિણ ભારતમાં પથ્થરનાં મંદિરોના પ્રયોગો કર્યા.

- (1) **ઐહોલ:** શરૂઆતનાં પથ્થરનાં મંદિરો, જેમ કે દુર્ગા મંદિર અને લાડખાન મંદિર.
 - (2) **બાદામી:** ખડક કાપીને બનાવેલાં ગુફામંદિરો.
 - (3) **પટ્ટદકલ:** નાગર અને દ્રવિડ બંને શૈલીનાં મંદિરો; વિરૂપાક્ષ મંદિર રાણી લોકમહાદેવીએ બંધાવ્યું.
- પટ્ટદકલને 1987માં યુનેસ્કો વિશ્વ ધરોહરનો દરજ્જો મળ્યો.

પ્ર. 24 રાષ્ટ્રકૂટ વંશનું ભારતીય સંસ્કૃતિમાં પ્રદાન ટૂંકમાં જણાવો. [3]

ઉત્તર: (1) **સ્થાપત્ય:** કૃષ્ણ પ્રથમે એલોરામાં એક જ ખડકમાંથી કૈલાસ મંદિર કોતરાવ્યું.

- (2) સાહિત્ય: અમોઘવર્ષ પ્રથમના સમયમાં કનડ ગ્રંથ 'કવિરાજમાર્ગ' રચાયો.
- (3) ધર્મ: જૈન, શૈવ અને વૈષ્ણવ ધર્મોને આશ્રય.
- (4) વિદેશી નોંધ: આરબ વેપારી સુલેમાને રાષ્ટ્રકૂટ રાજાને વિશ્વના ચાર મહાન રાજાઓમાં ગણાવ્યો.
- (5) ગુજરાત: દક્ષિણ ગુજરાત (લાટ) પર તેમની શાખાનું શાસન હતું.

પ્ર. 25 'આરી ભરતકામ'ની વિશિષ્ટ ટેકનિક શું છે?

[3]

ઉત્તર: આરી ભરતકામમાં મોચીના સૂયા જેવી આંકડાવાળી સોય ('આરી') વડે કાપડ પર ઝીણા સાંકળ ટાંકા લેવાય છે:

- (1) ટેકનિક: સોય ઉપરથી નાખી નીચેનો દોરો ખેંચતાં સતત સાંકળ બને છે; કામ ઝડપી અને એકસરખું થાય છે.
- (2) કારીગર: પરંપરાગત રીતે કચ્છના મોચી સમુદાયનું કૌશલ્ય ('મોચી ભરત').
- (3) ઉપયોગ: ચણિયા-ચોળી, ઓઢણી, તોરણ અને ચાકળા.

પ્ર. 26 ગુજરાતી લોકસાહિત્યમાં લગ્નગીતોનું કેન્દ્રીય સ્થાન શા માટે છે?

[3]

ઉત્તર: લગ્નગીતો ગુજરાતી લોકસાહિત્યનું સૌથી વિપુલ અને જીવંત સ્વરૂપ છે:

- (1) વિધિ સાથે જોડાણ: માંડવો, પીઠી, જાન, હસ્તમેળાપ અને વિદાય જેવી દરેક વિધિ માટે અલગ ગીતો.
- (2) સામાજિક દસ્તાવેજ: કુટુંબના સંબંધો, રિવાજો અને જુદા જુદા સમુદાયોની લગ્નપ્રથાઓ સાચવે છે.
- (3) સ્ત્રીઓની અભિવ્યક્તિ: કૃતાણાં અને વિદાયગીતોમાં સ્ત્રીઓની લાગણી અને વ્યંગ વ્યક્ત થાય છે.

પ્ર. 27 ભારતીય સિનેમાએ રાષ્ટ્રીય એકીકરણની ભાવનાને કેવી રીતે પ્રોત્સાહન આપ્યું?

[3]

ઉત્તર: ભારતીય સિનેમાએ જુદી જુદી ભાષા, ધર્મ અને પ્રદેશના લોકોને એક સહિયારો સાંસ્કૃતિક અનુભવ આપ્યો:

- (1) સહિયારી કથાઓ: 'મધર ઇન્ડિયા', 'લગાન' અને 'ચક દે! ઇન્ડિયા' જેવી ફિલ્મોએ રાષ્ટ્રીય ગૌરવ જગાડ્યું.
- (2) ભાષાકીય સેતુ: ડબ્બિંગ દ્વારા 'બાહુબલી' અને 'RRR' જેવી ફિલ્મો દેશભરમાં જોવાઈ.
- (3) ગીત-સંગીત: ફિલ્મી ગીતો દેશભરમાં સમાન રીતે લોકપ્રિય બને છે.

પ્ર. 28 ગુજરાતી રંગભૂમિમાં વ્યંગ અને સામાજિક ટીકાની પરંપરા સમજાવો.

[3]

ઉત્તર: ગુજરાતી રંગભૂમિમાં વ્યંગ અને સામાજિક ટીકાની પરંપરા લોકનાટ્ય ભવાઈથી શરૂ થઈ:

- (1) ભવાઈ: અસાઈત ઠાકરની પરંપરાના 'વેશ'માં ઉચ્ચ વર્ગોના દંભ અને સામાજિક દૂષણોની મજાક.
- (2) સુધારક નાટકો: દલપતરામના 'મિથ્યાભિમાન' (1871) જેવાં નાટકોએ ખોટા અભિમાન પર કટાક્ષ કર્યો.
- (3) આધુનિક નાટકો: આજે પણ હાસ્ય-નાટકો ભ્રષ્ટાચાર પર કટાક્ષ કરે છે.

પ્ર. 29 ગુજરાતની કાંપની જમીન અને કાળી જમીન વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.

[3]

આધાર	કાંપની જમીન	કાળી જમીન
રચના	નદીઓના નિક્ષેપણથી	બેસાલ્ટ લાવાના ખવાણથી
વિસ્તાર	તળ ગુજરાતનાં મેદાનો	સૌરાષ્ટ્ર, દક્ષિણ ગુજરાત
ગુણધર્મ	પોટાશ વધુ, નાઇટ્રોજન-ફોસ્ફરસ ઓછાં	ભેજ સંગ્રહ વધુ, સુકાતાં તિરાડો
પાક	ઘઉં, ડાંગર, તમાકુ	કપાસ, શેરડી

પ્ર. 30 પ્લાસ્ટિક પ્રદૂષણ, ખાસ કરીને માઇક્રોપ્લાસ્ટિક, દરિયાઈ જીવસૃષ્ટિ અને માનવ સ્વાસ્થ્યને કેવી રીતે નુકસાન પહોંચાડે છે?

[3]

ઉત્તર: 5 મિલીમીટરથી નાના પ્લાસ્ટિક કણો માઇક્રોપ્લાસ્ટિક છે.

દરિયાઈ જીવો: માછલી, કાચબા, પક્ષીઓ તેને ખોરાક સમજી ખાય છે; પાચનતંત્ર અવરોધાતાં મૃત્યુ થાય છે.

માનવ: આહારશૃંખલા, માછલી અને દરિયાઈ મીઠા દ્વારા શરીરમાં પહોંચે છે; માનવ લોહી અને માતાના દૂધમાં પણ મળ્યા છે, જે હોર્મોન અસંતુલનનું જોખમ વધારે છે.

પ્ર. 31 રાષ્ટ્રીય વસ્તી નીતિ, 2000ના મુખ્ય ઉદ્દેશો સ્પષ્ટ કરો.

[3]

ઉત્તર: રાષ્ટ્રીય વસ્તી નીતિ, 2000ના ઉદ્દેશો:

- (1) તાત્કાલિક: ગર્ભનિરોધક સેવાઓ, આરોગ્ય માળખું અને કર્મચારીઓની અછત પૂરી કરવી.
- (2) મધ્યમગાળાનો: 2010 સુધીમાં કુલ પ્રજનન દર 2.1 (પ્રતિસ્થાપન સ્તર) સુધી લાવવો.
- (3) લાંબાગાળાનો: 2045 સુધીમાં સ્થિર વસ્તી.

સાથે છોકરીઓનાં 18 વર્ષ પહેલાં લગ્ન અટકાવવાં અને 100% રસીકરણનાં લક્ષ્યો પણ હતાં.

પ્ર. 32 તૃતીયક પ્રવૃત્તિઓ એટલે શું? તેના મુખ્ય પ્રકારો ઉદાહરણ સહિત જણાવો.

[3]

ઉત્તર: ભૌતિક વસ્તુના ઉત્પાદનને બદલે કુશળતા અને જ્ઞાન આધારિત સેવાઓ પૂરી પાડતી પ્રવૃત્તિઓ તૃતીયક પ્રવૃત્તિઓ છે.

- (1) વેપાર: છૂટક અને જથ્થાબંધ વેપાર, બજારો.
- (2) પરિવહન: માર્ગ, રેલ, જળ અને હવાઈ પરિવહન.
- (3) સંચાર: ટપાલ, ટેલિફોન, ઇન્ટરનેટ.
- (4) સેવાઓ: બેંકિંગ, આરોગ્ય, શિક્ષણ, પ્રવાસન.

પ્ર. 33 'કેરળ ગણિત શાળા'નું મહત્ત્વ અને માધ્યમનું યોગદાન જણાવો.

[3]

ઉત્તર: 14મીથી 16મી સદીની કેરળ ગણિત શાળા ભારતીય ગણિતનો સુવર્ણકાળ હતી.

- (1) સંગમગ્રામના માધ્યમ: π માટે અનંત શ્રેણી ($\pi/4 = 1 - 1/3 + 1/5 - \dots$) તથા sine અને cosine માટે શ્રેણીઓ આપી, જે યુરોપમાં સદીઓ પછી શોધાઈ.
- (2) મહત્ત્વ: કલનશાસ્ત્રના પાયાના વિચારો; નીલકંઠ સોમયાજી અને જ્યેષ્ઠદેવે આ પરંપરા આગળ વધારી.

પ્ર. 34 ભારતમાં રોજિંદા આર્થિક વ્યવહારોમાં ડિજિટલ પેમેન્ટ પ્રણાલીની અસરોનું મૂલ્યાંકન કરો.

[3]

ઉત્તર: નેશનલ પેમેન્ટ્સ કોર્પોરેશન ઓફ ઇન્ડિયાએ 2016માં શરૂ કરેલા UPIએ નાણાકીય વ્યવહારોનું લોકશાહીકરણ કર્યું છે.

- (1) સરળતા અને ઝડપ: શાકભાજી વિકેતાથી મોલ સુધી QR કોડથી પળવારમાં ચુકવણી.
- (2) નાણાકીય સમાવેશ: ગ્રામીણ વસ્તી બેંકિંગ સાથે જોડાઈ.
- (3) પારદર્શિતા: રોકડ ઘટતાં અર્થતંત્રનું ઔપચારિકીકરણ.
- (4) પડકાર: સાયબર છેતરપિંડી.

પ્ર. 35 બિગ ડેટા એનાલિટિક્સ શાસન પ્રક્રિયાને કેવી રીતે સુધારી શકે છે?

[3]

ઉત્તર: બિગ ડેટા એનાલિટિક્સ એટલે વિવિધ સ્ત્રોતોના વિશાળ ડેટાનું વિશ્લેષણ કરી ઉપયોગી પેટર્ન શોધવી.

- (1) પુરાવા આધારિત નીતિ: અંદાજને બદલે વાસ્તવિક ડેટા પરથી યોજનાઓનું આયોજન.
- (2) આપત્તિ વ્યવસ્થાપન: ઉપગ્રહ અને હવામાન ડેટાથી ચક્રવાત-પૂરની આગોતરી ચેતવણી.
- (3) લોકેજ અટકાવવું: ડેટા ચકાસણીથી કચોરી અને સબસિડી છેતરપિંડી પકડવી.

આમ, વહીવટ પ્રતિક્રિયાત્મકને બદલે સક્રિય બને છે.

પ્ર. 36 UN સુરક્ષા પરિષદના ઠરાવ 2803 બાબતે જણાવો.

[3]

ઉત્તર: ગાઝા યુદ્ધવિરામ પછી સુરક્ષા પરિષદે 17 નવેમ્બર 2025ના રોજ આ ઠરાવ પસાર કર્યો:

- (1) મતદાન: 13-0; રશિયા અને ચીન ગેરહાજર (મતદાનથી અળગા).
- (2) બોર્ડ ઓફ પીસ: તેનું સ્વાગત.
- (3) સ્થિરીકરણ દળ: 31 ડિસેમ્બર 2027 સુધી હંગામી આંતરરાષ્ટ્રીય સ્થિરીકરણ દળને મંજૂરી.

આ ગાઝાના પુનર્નિર્માણ તરફનું પગલું છે.

પ્ર. 37 અમદાવાદને "ઓલિમ્પિક માટે સજ્જ" બનાવવા અંદાજપત્ર 2026-27માં કઈ જોગવાઈઓ છે? [3]

ઉત્તર: કોમનવેલ્થ ગેમ્સ 2030 અને ઓલિમ્પિકની તૈયારી માટે ₹1,278 કરોડથી વધુ ફાળવાયા છે.

- (1) સ્પોર્ટ્સ એન્ડલેવ: મોટેરાના સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ સ્પોર્ટ્સ એન્ડલેવ માટે ₹500 કરોડ.
- (2) પેરા સ્પોર્ટ્સ: ગાંધીનગરમાં પેરા હાઈ-પર્ફોર્મન્સ સેન્ટર માટે ₹100 કરોડ.
- (3) હેતુ: આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાનું રમત-માળખું ઊભું કરવું.

પ્ર. 38 ભારતે એપ્રિલ 2025માં સિંધુ જળ સંધિને સ્થગિત રાખવાનો નિર્ણય કેમ લીધો? તેનું મહત્વ જણાવો. [3]

ઉત્તર: 22 એપ્રિલ 2025ના પહલગામ આતંકી હુમલા પછી ભારતે 1960ની આ સંધિ સ્થગિત કરી. સરહદપાર આતંકવાદ બંધ ન થાય ત્યાં સુધી તે સ્થગિત રહેશે.

- (1) સંદેશ: જળ સહકાર સુરક્ષા સાથે જોડાયો.
- (2) જળ ઉપયોગ: પશ્ચિમી નદીઓ (સિંધુ, ઝેલમ, ચિનાબ) પર પ્રોજેક્ટો ઝડપી બનશે.
- (3) દબાણ: પાકિસ્તાન પર દબાણ વધ્યું.

પ્ર. 39 ત્રિશંકુ વિધાનસભામાં મુખ્યમંત્રીની પસંદગી અંગે સરકારિયા આયોગે રાજ્યપાલ માટે કઈ ભલામણો કરી હતી? [3]

ઉત્તર: સરકારિયા આયોગે ત્રિશંકુ સ્થિતિમાં આ પ્રાથમિકતા ક્રમ સૂચવ્યો:

- (1) ચૂંટણી પૂર્વેનું ગઠબંધન.
 - (2) અપક્ષો સહિત અન્યનો ટેકો મેળવનાર સૌથી મોટો પક્ષ.
 - (3) ચૂંટણી પછીનું ગઠબંધન, જેમાં બધા પક્ષો સરકારમાં જોડાય.
 - (4) ચૂંટણી પછીનું ગઠબંધન, જેમાં કેટલાક બહારથી ટેકો આપે.
- રાજ્યપાલે સૌથી વ્યાપક ટેકો ધરાવતા નેતાને પસંદ કરવા અને બહુમતી ગૃહમાં જ સાબિત કરાવવી.

પ્ર. 40 ભારતીય વિદેશી નાગરિકત્વ (OCI) એટલે શું? OCI કાર્ડધારકોને મળતા લાભો અને તેની મર્યાદાઓ જણાવો. [3]

ઉત્તર: નાગરિકત્વ અધિનિયમ, 1955ની કલમ 7A હેઠળ ભારતીય મૂળના વિદેશી નાગરિકોની નોંધણી એટલે OCI; તે બેવડું નાગરિકત્વ નથી.

- (1) લાભો: આજીવન બહુપ્રવેશ વિઝા; પોલીસ નોંધણીમાંથી મુક્તિ; ખેતીની જમીન સિવાય મોટાભાગની આર્થિક-શૈક્ષણિક બાબતોમાં NRI સમાન દરજ્જો.
- (2) મર્યાદાઓ: મતાધિકાર, ચૂંટણી કે બંધારણીય હોદ્દો નહીં; સંશોધન, પત્રકારત્વ માટે વિશેષ મંજૂરી.

પ્ર. 41 ભારતના ઉપરાષ્ટ્રપતિની ચૂંટણી, કાર્યો અને હોદ્દાનું મહત્વ જણાવો. [3]

ઉત્તર: (1) ચૂંટણી: સંસદનાં બંને ગૃહોના સભ્યો દ્વારા પ્રમાણસર પ્રતિનિધિત્વ અને એકલ સંક્રમણીય મતથી (અનુ. 66); કાર્યકાળ 5 વર્ષ.

- (2) કાર્યો: રાજ્યસભાના હોદ્દાની રૂએ સભાપતિ (અનુ. 64); પદ ખાલી થાય ત્યારે વધુમાં વધુ 6 મહિના કાર્યકારી રાષ્ટ્રપતિ (અનુ. 65).
- (3) મહત્વ: દેશનો બીજો સર્વોચ્ચ હોદ્દો.

પ્ર. 42 પાંચમી અને છઠ્ઠી અનુસૂચિ હેઠળ રાજ્યપાલની વિશેષ સત્તાઓ સમજાવો. [3]

ઉત્તર: (1) પાંચમી અનુસૂચિ: અનુસૂચિત વિસ્તારોમાં રાજ્યપાલ સંસદ કે વિધાનસભાના કાયદાનો અમલ રોકી કે ફેરફાર સાથે લાગુ કરી શકે; જમીન હસ્તાંતરણ અને શાહુકારી નિયંત્રિત કરવા નિયમો ઘડે; રાષ્ટ્રપતિને વાર્ષિક અહેવાલ આપે.

- (2) છઠ્ઠી અનુસૂચિ: આસામ, મેઘાલય, ત્રિપુરા, મિઝોરમમાં સ્વાયત્ત જિલ્લાઓની રચના-ફેરફાર; જિલ્લા પરિષદ વિસર્જન; ખનિજ રોયલ્ટીની વહેંચણીમાં વિવેકાધિકાર.

પ્ર. 43 સંસદમાં 'અવિશ્વાસ પ્રસ્તાવ' અને 'સ્થગન પ્રસ્તાવ' વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. [3]

ઉત્તર: બંને વોટસભામાં જ રજૂ થાય છે અને 50 સભ્યોનું સમર્થન જરૂરી છે.

આધાર	અવિશ્વાસ પ્રસ્તાવ	સ્થગન પ્રસ્તાવ
હેતુ	સમગ્ર મંત્રીમંડળમાં અવિશ્વાસ	તાત્કાલિક જાહેર મહત્વના મુદ્દા પર ધ્યાન
કારણ	કારણ જણાવવું જરૂરી નથી	ચોક્કસ મુદ્દો જરૂરી
પરિણામ	પસાર થાય તો સરકાર રાજીનામું આપે	સરકાર પર ટીકા; સરકાર પડતી નથી

પ્ર. 44 સર્વોચ્ચ અદાલતને 'અભિલેખ અદાલત' કહેવાનો અર્થ સમજાવો અને તેની તિરસ્કાર સંબંધી સત્તા જણાવો.

[3]

ઉત્તર: અનુચ્છેદ 129 મુજબ સર્વોચ્ચ અદાલત અને અનુચ્છેદ 215 મુજબ ઉચ્ચ ન્યાયાલયો અભિલેખ અદાલતો છે.

- (1) **અભિલેખ:** ચુકાદાઓ કાયમી પુરાવા તરીકે સચવાય છે.
- (2) **તિરસ્કાર:** પોતાના તિરસ્કાર બદલ સજા કરી શકે; અદાલતના તિરસ્કાર અધિનિયમ, 1971 મુજબ દીવાની અને ફોજદારી તિરસ્કાર.
- (3) **સજા:** 6 મહિના સુધીની સાદી કેદ અથવા ₹2,000 સુધીનો દંડ અથવા બંને.

પ્ર. 45 કાર્યસ્થળે મહિલાઓની જાતીય સતામણી (નિવારણ, પ્રતિબંધ અને ફરિયાદ નિવારણ) અધિનિયમ, 2013 (POSH)ના મુખ્ય ઘટકો જણાવો.

[3]

ઉત્તર: વિશાખા ચુકાદો (1997) આ કાયદાનો આધાર છે.

- (1) **વ્યાપક વ્યાખ્યા:** જાતીય ટિપ્પણી, અનિચ્છનીય સ્પર્શ, અશ્લીલ સામગ્રી.
- (2) **આંતરિક સમિતિ:** 10 કે વધુ કર્મચારીવાળી સંસ્થામાં ફરજિયાત; અધ્યક્ષ મહિલા, અડધા સભ્યો મહિલા.
- (3) **સ્થાનિક સમિતિ:** જિલ્લા સ્તરે.
- (4) **સમયમર્યાદા:** 90 દિવસમાં તપાસ.
- (5) **દંડ:** નિયમપાલન ન કરનાર નોકરીદાતાને ₹50,000 સુધી.

પ્ર. 46 યુનેસ્કો (UNESCO)ના ઉદ્દેશો અને પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.

[3]

ઉત્તર: 1945માં સ્થપાયેલી યુનેસ્કોનું મુખ્ય મથક પેરિસ છે.

ઉદ્દેશો:

- (1) શિક્ષણ, વિજ્ઞાન, સંસ્કૃતિ અને સંદેશાવ્યવહાર દ્વારા વિશ્વશાંતિ.
- (2) સાક્ષરતા, ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણ અને લિંગ સમાનતા.

પ્રવૃત્તિઓ:

- (1) વિશ્વ વારસા સ્થળોની યાદી અને સંરક્ષણ.
- (2) મહાસાગર, જળ અને આબોહવા વિજ્ઞાનમાં સહકાર.
- (3) સંશોધન અહેવાલો અને તકનીકી સહાય.

પ્ર. 47 જાહેર સેવાના વ્યવસ્થાપનમાં ભાવનાત્મક બુદ્ધિમત્તાની ઉપયોગિતા ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

[3]

ઉત્તર: વ્યવસ્થાપનમાં ભાવનાત્મક બુદ્ધિમત્તાની ઉપયોગિતા:

- (1) **કર્મચારી સંચાલન:** ગુસ્સા પર કાબૂ અને સહાનુભૂતિથી હાથ નીચેના કર્મચારીઓનું મનોબળ વધે છે.
- (2) **સંઘર્ષ નિવારણ:** બે વિભાગોના મતભેદમાં બંને પક્ષની લાગણી સમજી સમાધાન થાય છે.
- (3) **આપત્તિ સમયે:** પીડિતોને ઝડપી અને માનવીય પ્રતિસાદ મળે છે.
- (4) **નીતિ અમલ:** જમીન સંપાદન જેવા મુદ્દે નાગરિકોની ચિંતા શાંત થાય છે.

પ્ર. 48 'કર ટાળવો' (Tax Avoidance) અને 'કરચોરી' (Tax Evasion) વચ્ચેનો ભેદ સમજાવો.

[3]

આધાર	કર ટાળવો	કરચોરી
રીત	કાયદાની છટકાબારીઓનો ઉપયોગ	આવક છુપાવવી, ખોટા હિસાબો
કાયદેસરતા	કાયદેસર, પણ નૈતિક રીતે અયોગ્ય	ગેરકાયદે ગુનો
પરિણામ	સામાન્ય રીતે સજા નહીં	દંડ અને કેદની સજા

ઉત્તર: બંને કર આવક ઘટાડે છે.

પ્ર. 49 પ્રધાનમંત્રી જનજાતિ આદિવાસી ન્યાય મહા અભિયાન (PM-JANMAN)ના ઉદ્દેશો અને મુખ્ય વિશેષતાઓ જણાવો.

[3]

ઉત્તર: 15 નવેમ્બર 2023ના રોજ જાહેર થયેલું આ અભિયાન વિશેષ રીતે સંવેદનશીલ આદિજાતિ જૂથો (PVTG) માટે છે.

- (1) લક્ષિત જૂથ: 18 રાજ્યો અને અંદમાન-નિકોબારના 75 PVTG સમુદાયો.
- (2) ખર્ચ: કુલ ₹24,104 કરોડ.
- (3) સંકલન: 9 મંત્રાલયો દ્વારા 11 મહત્વના હસ્તક્ષેપ.
- (4) સુવિધાઓ: પાકાં ઘર, રસ્તા, પાણી, વીજળી, આરોગ્ય.

પ્ર. 50 ભારતના રાષ્ટ્રીય ગ્રીન હાઇડ્રોજન મિશનના આર્થિક અને પર્યાવરણીય લાભો જણાવો.

[3]

ઉત્તર: જાન્યુઆરી 2023માં શરૂ આ મિશનનું લક્ષ્ય 2030 સુધીમાં વાર્ષિક 50 લાખ ટન ગ્રીન હાઇડ્રોજન ઉત્પાદન છે.

- (1) આર્થિક: અસ્થિભૂત બળતણની આયાત ઘટતાં ચાલુ ખાતાની ખાધમાં સુધારો, નિકાસ અને રોજગારી.
- (2) પર્યાવરણીય: રિફાઇનરી, ખાતર, સ્ટીલ અને પરિવહનમાં કાર્બન ઉત્સર્જન ઘટે; 2070ના નેટ-ઝીરો લક્ષ્યમાં મદદ.

વિભાગ - ઘ : 5 ગુણના પ્રશ્નો ઉત્તર: આશરે 100 શબ્દો

પ્ર. 51 એશિયન ગેમ્સ 2026માં ભારતના દેખાવની ચર્ચા કરો.

[5]

ઉત્તર: જાપાનના આઇચી-નાગોયામાં યોજાયેલી એશિયન ગેમ્સ 2026માં ભારતે 85 ચંદ્રકો (21 સુવર્ણ, 27 રજત, 37 કાંસ્ય) સાથે ચોથું સ્થાન મેળવ્યું.

- (1) ઇતિહાસ: હાંગઝોઉ 2022 પછી આ ભારતનો બીજો શ્રેષ્ઠ દેખાવ છે.
- (2) મુખ્ય રમતો: એથલેટિક્સ (24), શૂટિંગ (15) અને તીરંદાજી (9 ચંદ્રકો, 5 સુવર્ણ).
- (3) ટીમ રમતો: પુરુષ અને મહિલા હોકી, હોકી અને કબડ્ડીમાં સુવર્ણ; પુરુષ હોકી ફાઇનલમાં મલેશિયા સામે 5-1થી જીત.
- (4) ટોચના દેશો: ચીન (169 સુવર્ણ), જાપાન અને દક્ષિણ કોરિયા.

આ દેખાવ ભારતની વધતી રમત ક્ષમતા દર્શાવે છે અને 2028ના ઓલિમ્પિક માટે નવી આશા જગાવે છે. ટીમ રમતોની સફળતા સંતુલિત રમત વિકાસ દર્શાવે છે.

પ્ર. 52 વિકસિત ગુજરાત ઔદ્યોગિક નીતિ 2026ની મુખ્ય વિશેષતાઓ જણાવો.

[5]

ઉત્તર: મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલે જૂન 2026માં મહાત્મા મંદિર, ગાંધીનગર ખાતે આ નીતિ જાહેર કરી.

- (1) રોકાણ લક્ષ્ય: 5 વર્ષમાં ₹10 લાખ કરોડ.
- (2) દીર્ઘકાલીન લક્ષ્ય: 2047 સુધીમાં 3.5 ટ્રિલિયન ડોલરનું ગુજરાતી અર્થતંત્ર.
- (3) "ચૂંકા ચોર ઇ-સેન્ટિવ": ઉદ્યોગો પોતાને અનુકૂળ પ્રોત્સાહન પસંદ કરી શકે; ક્ષેત્ર મુજબ 15%થી 45% સુધી.
- (4) ચાર આધારસ્તંભો:

ઔદ્યોગિક નીતિ 2026

રોકાણ અને ઉત્પાદન	ઇનોવેશન અને R&D	કૌશલ્ય અને રોજગાર	ટકાઉ અને સમાવેશી વિકાસ
-------------------	-----------------	-------------------	------------------------

(5) નવાં ક્ષેત્રો: ગ્રીન હાઇડ્રોજન, સેમિકન્ડક્ટર, ડ્રોન, ઇલેક્ટ્રિક વાહનો.

(6) T.H.R.I.V.E.: શહેરોના ગીચ વિસ્તારોમાંથી ઉદ્યોગોનું આયોજિત ઝોનમાં સ્થળાંતર.

આ નીતિ ગુજરાતને ભવિષ્યલક્ષી ઉત્પાદન અને રોકાણનું કેન્દ્ર બનાવી યુવાનો માટે મોટા પાયે રોજગાર સર્જશે.

પ્ર. 53 ભારત-યુકે વ્યાપક આર્થિક અને વેપાર કરાર (CETA)ના લાભ અને વિશેષતાઓ જણાવો.

[5]

ઉત્તર: 24 જુલાઈ, 2025ના રોજ લંડનમાં હસ્તાક્ષર થયેલો આ કરાર 15 જુલાઈ, 2026થી અમલમાં આવ્યો.

- (1) માલ: ભારતની આશરે 99% ટેરિફ લાઇનોને યુકેમાં જકાતમુક્ત પ્રવેશ, જે લગભગ 100% વેપાર મૂલ્ય આવરે છે.
- (2) સેવાઓ: 137 સેવા પેટા-ક્ષેત્રોમાં પ્રતિબદ્ધતા.
- (3) વ્યાવસાયિકો: રસોઈયા, યોગ શિક્ષક અને સંગીતકારો માટે વાર્ષિક 1,800નો ક્વોટા.
- (4) સામાજિક સુરક્ષા: તે જ દિવસે અમલી ડબલ કોન્ટ્રિબ્યુશન કન્વેન્શનથી આશરે 75,000 ભારતીય વ્યાવસાયિકોને લાભ.
- (5) લક્ષ્ય: 2030 સુધીમાં દ્વિપક્ષીય વેપાર ભમણો કરી 100 અબજ ડોલર કરવો.

લાભ: કાપડ, ચામડું અને ઝવેરાત જેવાં શ્રમપ્રધાન ક્ષેત્રોમાં નિકાસ અને રોજગારી વધશે; IT વ્યાવસાયિકોને પણ સરળતા મળશે. ભારત-યુકે આર્થિક સંબંધો નવી ઊંચાઈએ પહોંચશે.

પ્ર. 54 સામાજિક-આર્થિક વિકાસ અને કલ્યાણ સંબંધિત રાજ્ય સરકારની ફરજો ચર્ચો.

[5]

ઉત્તર: બંધારણના ભાગ-4માંના રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો મુજબ લોકકલ્યાણકારી રાજ્યની સ્થાપના રાજ્યની મુખ્ય ફરજ છે.

- (1) જાહેર આરોગ્ય અને પોષણ: હોસ્પિટલો, રોગચાળા પર નિયંત્રણ અને પોષણ સ્તરમાં સુધારો (અનુચ્છેદ 47).
- (2) શિક્ષણ: 6 થી 14 વર્ષનાં બાળકોને મફત અને ફરજિયાત શિક્ષણ (અનુચ્છેદ 21A, 86મો સુધારો, 2002) અને શાળાકીય માળખાનો વિકાસ.
- (3) કૃષિ અને પશુપાલન: સિંચાઈ, વૈજ્ઞાનિક ખેતી અને પશુધનની ઓલાદ સુધારણા (અનુચ્છેદ 48).
- (4) નબળા વર્ગોનું કલ્યાણ: અનુસૂચિત જાતિ-જનજાતિ અને નબળા વર્ગોના શૈક્ષણિક-આર્થિક હિતોને પ્રોત્સાહન (અનુચ્છેદ 46).
- (5) સામાજિક સુરક્ષા: બેરોજગારી, વૃદ્ધાવસ્થા અને અપંગતામાં જાહેર સહાય (અનુચ્છેદ 41); મહિલા-બાળ કલ્યાણ યોજનાઓ.

આ કાર્યો દ્વારા રાજ્યો સામાજિક-આર્થિક સમાનતા લાવવાનો પ્રયાસ કરે છે.

પ્ર. 55 103મો બંધારણીય સુધારો, 2019 અને આર્થિક રીતે નબળા વર્ગો (EWS) માટેની અનામતની જોગવાઈનું વિશ્લેષણ કરો.

[5]

ઉત્તર: 103મા બંધારણીય સુધારા, 2019 (અમલ 14 જાન્યુઆરી, 2019) દ્વારા SC, ST અને OBC અનામતમાં ન આવતા આર્થિક રીતે નબળા વર્ગો માટે મહત્તમ 10% અનામતની જોગવાઈ કરાઈ.

- (1) જોગવાઈ: અનુચ્છેદ 15(6) હેઠળ ખાનગી સહિત શૈક્ષણિક સંસ્થાઓમાં પ્રવેશ (લઘુમતી સંસ્થાઓ સિવાય) અને અનુચ્છેદ 16(6) હેઠળ સરકારી નોકરીઓમાં અનામત.
- (2) માપદંડ: કેન્દ્રના નિયમો મુજબ કુટુંબની વાર્ષિક આવક ₹8 લાખથી ઓછી તથા મિલકત અંગેની શરતો.
- (3) નવો આધાર: પ્રથમ વાર માત્ર આર્થિક પછાતપણાને અનામતનો આધાર બનાવાયો.
- (4) ન્યાયિક સમર્થન: જનહિત અભિયાન વિ. ભારત સંઘ (2022)માં સર્વોચ્ચ અદાલતે 3:2 બહુમતીથી સુધારો માન્ય રાખ્યો.
- (5) ટીકા: ઇન્દ્રા સાહની (1992)ની 50% મર્યાદા ઓળંગાય છે અને SC, ST, OBCના ગરીબો બાકાત રહે છે.

આમ, આ સુધારો બિન-અનામત ગરીબો માટે સામાજિક ન્યાય તરફનું પગલું છે.

પ્ર. 56 તમે જિલ્લા પુરવઠા કચેરીમાં નાયબ મામલતદાર (પુરવઠા) છો. એક અંતરિયાળ ગામમાં વાજબી ભાવની દુકાનની આકસ્મિક તપાસમાં તમને [5]

જણાય છે કે દુકાનદાર ગરીબ કાર્ડધારકોને ઓછું અનાજ આપે છે અને બાકીનું અનાજ ખુલ્લા બજારમાં વેચે છે. દુકાનદાર તમને દર મહિને "વ્યવહાર" આપવાની ઓફર કરે છે અને કહે છે કે અગાઉના અધિકારીઓ પણ લેતા હતા. તે એમ પણ કહે છે કે "દુકાન બંધ થશે તો ગામલોકોને 15 કિલોમીટર દૂર અનાજ લેવા જવું પડશે." ગામલોકો પણ ડરના કારણે ખુલ્લેઆમ ફરિયાદ કરવા તૈયાર નથી, જોકે ખાનગીમાં તેઓ પોતાની વ્યથા જણાવે છે.

આ કિસ્સામાં કયા નૈતિક મુદ્દા સંકળાયેલા છે? તમારી પાસે કયા વિકલ્પો છે? તમે કયો નિર્ણય લેશો અને શા માટે?

ઉત્તર: ગરીબ કાર્ડધારકો, દુકાનદાર, પુરવઠા તંત્ર અને સરકારની અન્ન સુરક્ષા નીતિ અહીં સંકળાયેલાં છે.

- (1) **નૈતિક મુદ્દા:** લાંચની ઓફર, ગરીબોના હકના અનાજની ચોરી, "બધા લે છે" એવો ખોટો તર્ક અને ગામલોકોની સુવિધા વિરુદ્ધ ન્યાય.
- (2) **વિકલ્પો:** (ક) ઓફર સ્વીકારવી: ગંભીર ગુનો. (ખ) દુકાન તરત બંધ કરવી: ન્યાય થાય, પણ લાભાર્થીઓને હાડમારી. (ગ) કાયદેસર કાર્યવાહી સાથે વૈકલ્પિક વિતરણ વ્યવસ્થા.
- (3) **મારો નિર્ણય:** વિકલ્પ (ગ). લાંચની ઓફર તરત નકારીશ અને પંચનામું કરી જથ્થાની ગેરરીતિ નોંધીશ. ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમ, 1988 હેઠળ લાંચ આપવાની ઓફર પણ ગુનો છે, તેથી ઉપરીને લેખિત અહેવાલ આપીશ. પરવાનો મોકૂફ રાખવાની દરખાસ્ત કરીશ અને નજીકની દુકાન કે ગ્રામ પંચાયત મારફત ગામમાં જ વિતરણ ચાલુ રખાવીશ. ગામલોકોને ઓળખ ગુમ રાખી ફરિયાદ કરવાની ખાતરી આપીશ. ગરીબના કોળિયાનું રક્ષણ કરવું એ જ સાચી જાહેર સેવા છે.

25 પેપર પછી આવે છે માસ્ટર પેપર

જવાબ આ રીતે લખાય

ઉત્તરવહી જેવું પાનું, હાથે લખ્યા હોય એવા અક્ષરમાં જવાબ.

- ✓ આખું પેપર પરીક્ષાની ઉત્તરવહીના ફોર્મેટમાં છે.
- ✓ જવાબ હાથના અક્ષર જેવા ફોન્ટમાં છે, એટલે રજૂઆત તરત સમજાય.
- ✓ જવાબમાં નકશો, કોષ્ટક, ફ્લોચાર્ટ, ટાઇમલાઇન ક્યાં અને કેમ મૂકવાં, તે બતાવ્યું છે.
- ✓ અહીં બે પાનાં છે: 1 માર્કના જવાબ અને પ્ર. 29નો નકશો.

આ પાનાં ફક્ત વાંચી ન જતા, નિરાંતે જોજો. પરીક્ષામાં તમારી ઉત્તરવહી પણ આવી દેખાવી જોઈએ.

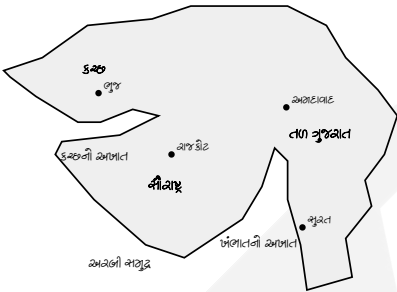
ગત મુખ્ય પરીક્ષાના પ્રશ્નો પર આધારિત - GSSSB નવા માળખા મુજબ - હસ્તલિખિત આદર્શ ઉત્તર સહિત

માસ્ટર પેપર**150**

કુલ ગુણ

વિભાગ - ક : 1 ગુણના પ્રશ્નો ઉત્તર: 10-20 શબ્દો

પ્રશ્ન-૧	સાયમન કમિશનનો ભારતમાં વિરોધ કેમ થયો? ઉત્તર : () <u>1૧2૪માં નિઠાટીલા આ કમિશનના બધા ૪ સભ્યો અંગ્રેજ હતા, જેક પણ ભારતીય નહીતો; તેથી "નાટકાત્મક, પાછા જાઓ"ના નારા લાગ્યા.</u>	Obtained Marks Total Marks : ૦૧
પ્રશ્ન-૨	અમદાવાદના પ્રખ્યાત "ઝૂલતા મિનારા" કઈ મસ્જિદના છે? ઉત્તર : () <u>ઝૂલતા મિનારા કાલુપુર રેલવે સ્ટેશન પાસેની વીદી બક્ષીરની મસ્જિદના છે; જેક મિનારી હલાવતાં બીજી મિનારી પણ ધૂંજે છે.</u>	Obtained Marks Total Marks : ૦૧
પ્રશ્ન-૩	કર્કવૂત ભારતનાં કેટલાં અને કયાં રાજ્યોમાંથી પસાર થાય છે? ઉત્તર : () <u>કર્કવૂત ૪ રાજ્યોમાંથી પસાર થાય છે: ગુજરાત, રાજસ્થાન, મધ્ય પ્રદેશ, છત્તીસગઢ, ઝારખંડ, પશ્ચિમ બંગાળ, ત્રિપુરા અને તિબેટ.</u>	Obtained Marks Total Marks : ૦૧
પ્રશ્ન-૪	નેનો ટેકનોલોજી એટલે શું? ઉત્તર : () <u>પદાર્થને 1થી 100 નેનોમીટરના અંતિ સૂક્ષ્મ સ્તરે બદલીને નવા ગુણધર્મોવાળી વસ્તુઓ બનાવવાનું વિજ્ઞાન; ઉદા. ઇલેક્ટ્રોનું નેનો ચુરિયા.</u>	Obtained Marks Total Marks : ૦૧
પ્રશ્ન-૫	સાહિત્ય માટેનું નોબેલ પારિતોષિક 2026 કોને મળ્યું? ઉત્તર : () <u>કેનેડાનાં કવયિત્રી જેન કાર્કનનને; પ્રાચીન ગ્રીક-રોમન સાહિત્યને આધુનિક લેખનમાં નવા સ્વરૂપે રજૂ કરવા બદલ.</u>	Obtained Marks Total Marks : ૦૧
પ્રશ્ન-૬	ટીબી નાબૂદી માટે શરૂ થયેલી જોશ (JOSH) ટીમો શું છે? ઉત્તર : () <u>ટીબી મુક્ત ભારત અભિયાન હેઠળ ૪ ઓક્ટોબર, 2026થી શરૂ થયેલી યુવા સ્વયંસેવકીની "જોઇન્ટ સ્ક્રાઇફ ટીમ" ટુકડીઓ.</u>	Obtained Marks Total Marks : ૦૧

પ્રશ્ન-૨૯ ગુજરાતના કચ્છના અખાત અને ખંભાતના અખાતની ભૌગોલિક વિશેષતાઓ જણાવો. ઉત્તર : () ગુજરાતના દરિયાકાંઠે બે ગુણ્ય અખાત છે.	 કચ્છની અખાત અને ખંભાતની અખાત (તાપ ગુણજ નથી - ફક્ત રૂપરેખા) (1) કચ્છની અખાત: કચ્છ અને કૌશાધ્ર વચ્ચે; પરવાળાના ખડકી, ચીર અને દરિયાઈ રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન; કંડલા અને ગુંદા બંદરી. (2) ખંભાતની અખાત: કૌશાધ્ર અને તળ ગુજરાત વચ્ચે; ખૂબ ઊંચી ભરતી; માજરતી, ઠાણી, નર્ગદા અહીં થાય છે; અલંગ અને દહીંજ.	Obtained Marks Total Marks : ૦૩												
પ્રશ્ન-૩૦ ભારતની ખરીફ, રવી અને જાયદ પાકઋતુઓ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. ઉત્તર : () વરસાદ અને તાપમાન ગુણજ ભારતમાં ત્રણ પાકઋતુઓ છે.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>ઋતુ</th><th>વાવણીથી લાગણી</th><th>ગુણ્ય પાક</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ખરીફ</td><td>જૂનથી ઓક્ટોબર</td><td>ડાંગર, કપાસ, ટાંગણી, બાજરી</td></tr> <tr> <td>રવી</td><td>નવેમ્બરથી ફેબ્રુઆરી</td><td>ઘઉં, ચણા, રાઈ, અડું</td></tr> <tr> <td>જાયદ</td><td>માર્ચથી જૂન</td><td>તરબૂચ, ટેટી, કાકડી, ઘાસચાસી</td></tr> </tbody> </table> ખરીફ ચીઠાસા પર અને રવી ચિંચાઈ પર આધારિત છે.	ઋતુ	વાવણીથી લાગણી	ગુણ્ય પાક	ખરીફ	જૂનથી ઓક્ટોબર	ડાંગર, કપાસ, ટાંગણી, બાજરી	રવી	નવેમ્બરથી ફેબ્રુઆરી	ઘઉં, ચણા, રાઈ, અડું	જાયદ	માર્ચથી જૂન	તરબૂચ, ટેટી, કાકડી, ઘાસચાસી	Obtained Marks Total Marks : ૦૩
ઋતુ	વાવણીથી લાગણી	ગુણ્ય પાક												
ખરીફ	જૂનથી ઓક્ટોબર	ડાંગર, કપાસ, ટાંગણી, બાજરી												
રવી	નવેમ્બરથી ફેબ્રુઆરી	ઘઉં, ચણા, રાઈ, અડું												
જાયદ	માર્ચથી જૂન	તરબૂચ, ટેટી, કાકડી, ઘાસચાસી												
પ્રશ્ન-૩૧ કચ્છના નાના રણની ભૌગોલિક અને આર્થિક વિશેષતાઓ જણાવો. ઉત્તર : ()	નાનું રણ કચ્છ, કુર્મીન્દ્રનગર, પાટણ વગેરે જિલ્લાઓમાં ફેલાયેલો ખાસીપાટ પ્રદેશ છે. (1) ઋતુગત સ્થરપ: ચીઠાસામાં પાણી ભરાય; ઉનાળામાં ખાસી, સપાટ ભૂમિ. (2) દુડાખર અભયારણ્ય: ૧૯૭૩માં સ્થપાયું; ભારતીય જંગલી ગદીડાનું સ્થિતિગત નિવાસ. (3) ઠીકું ઉદ્યોગ: અગરિયાઓ દ્વારા પરંપરાગત ઠીકું ઉત્પાદન.	Obtained Marks Total Marks : ૦૩												

હવે વારો તમારો

હવે જાતે લખો

પ્રશ્નો અમે આપ્યા છે, જવાબ તમારે લખવાના છે.

- ✓ 5 પ્રશ્નપત્રો છે, તેમાં ફક્ત પ્રશ્નો છે.
- ✓ દરેક પ્રશ્ન નીચે જવાબ લખવા માટે લીટીઓ છે.
- ✓ ઘડિયાળ સામે રાખીને આખું પેપર 3 કલાકમાં લખજો.
- ✓ છેલ્લે 'Obtained Marks' ખાનામાં પોતાને પ્રામાણિકતાથી માર્ક્સ આપજો.

સામાન્ય અભ્યાસ (પ્રશ્નપત્ર-૩) • સમય: ૩ કલાક • માત્ર પ્રશ્નો • જાતે ઉત્તર લખો

પ્રેક્ટિસ પ્રશ્નપત્ર - 1**150**

કુલ ગુણ

વિભાગ - ક : 1 ગુણના પ્રશ્નો પ્રશ્ન 1-10

પ્રશ્ન-૧	ગદ્ય પાઠી વિશે ટૂંકમાં જણાવો. ઉત્તર : () 	Obtained Marks Total Marks : ૦૧
પ્રશ્ન-૨	ભારતીય નાટ્યકલાના આધારગ્રંથ 'નાટ્યશાસ્ત્ર'ની રચના કોણે કરી હતી? ઉત્તર : () 	Obtained Marks Total Marks : ૦૧
પ્રશ્ન-૩	UNFCCC નું પૂરું નામ આપી તેનો મુખ્ય હેતુ જણાવો. ઉત્તર : () 	Obtained Marks Total Marks : ૦૧
પ્રશ્ન-૪	'અટલ ઇનોવેશન મિશન'નો મુખ્ય ઉદ્દેશ શો છે? ઉત્તર : () 	Obtained Marks Total Marks : ૦૧

પ્રેક્ટિસ પ્રશ્નપત્ર - 1

251

પ્રશ્ન-પ	સપ્ટેમ્બર 2025માં રજૂ થયેલું ભારતનું સ્વદેશી 'વિક્રમ 3201' માઇક્રોપ્રોસેસર કઈ સંસ્થાએ વિકસાવ્યું? ઉત્તર : ()	Obtained Marks
		Total Marks : ૦૧
પ્રશ્ન-ક	LEADS 2025 રિપોર્ટમાં ગુજરાતનું સ્થાન જણાવો. ઉત્તર : ()	Obtained Marks
		Total Marks : ૦૧
પ્રશ્ન-ગ	ભારતના પ્રથમ નાયબ વડાપ્રધાન કોણ હતા? ઉત્તર : ()	Obtained Marks
		Total Marks : ૦૧
પ્રશ્ન-ઘ	7મા બંધારણીય સુધારા (1956) દ્વારા મુખ્ય કચો ફેરફાર કરવામાં આવ્યો? ઉત્તર : ()	Obtained Marks
		Total Marks : ૦૧
પ્રશ્ન-ઙ	બિન-કાર્યક્ષમ અસ્કયામત (NPA) એટલે શું? ઉત્તર : ()	Obtained Marks
		Total Marks : ૦૧

UNITY PUBLICATION

નવરાત્રિ - દશેરા વિશેષ ઓફર

30% ડિસ્કાઉન્ટ

11 થી 20 ઓક્ટોબર 2026 (દશેરા) સુધી

યુનિટી પેપરસેટ - CCE મુખ્ય પરીક્ષા · સામાન્ય અભ્યાસ

GSSSB CCE Group-A Mains, Paper-3

પ્રિન્ટ પુસ્તક

MRP
~~₹439~~

₹307

₹132ની બચત

7 દિવસમાં ઘરે ડિલિવરી · ડિલિવરી ચાર્જ અલગ

ઇ-બુક (યુનિટી એપ)

કિંમત
~~₹249~~

₹174

₹75ની બચત

ખરીદતાંની સાથે જ એપમાં વાંચો

દશેરા પછી પણ 20% ડિસ્કાઉન્ટ: પ્રિન્ટ પુસ્તક ₹351 · ઇ-બુક ₹199

✓ 25 ઉત્તર સહિત પ્રશ્નપત્રો ✓ માસ્ટર પેપર ✓ 5 પ્રેક્ટિસ પેપર ✓ ઓક્ટોબર 2026 સુધીનું કરંટ અફેર્સ

❧ QR સ્કેન કરો, આજે જ ઓર્ડર કરો ❧

વેબસાઇટ પરથી
ઓર્ડર કરો

ટેલિગ્રામ ચેનલમાં
જોડાઓ

આખું પુસ્તક જોઈએ છે?

પુસ્તક અહીંથી મંગાવો

QR સ્કેન કરીને વેબસાઇટ પર ઓર્ડર આપો, કે ટેલિગ્રામ ચેનલમાં જોડાઓ.

પ્રિન્ટ

છાપેલું પુસ્તક

ઈ-બુક

યુનિટીની એપ પર

ટેલિગ્રામ

ચેનલ પર જોડાઓ

વેબસાઇટ પરથી ઓર્ડર કરો

www.unitypublication.org

ટેલિગ્રામ ચેનલમાં જોડાઓ

t.me/madhavdholakiya

- ✓ ઈ-બુક યુનિટી પબ્લિકેશનની પોતાની એપ પર છે.
- ✓ પુસ્તક વિશેની દરેક જાણકારી ટેલિગ્રામ ચેનલ પર મળશે.

રોજ થોડું લખજો, પરીક્ષામાં હાથ આપોઆપ ચાલશે.

- માધવ ધોળકિયા